

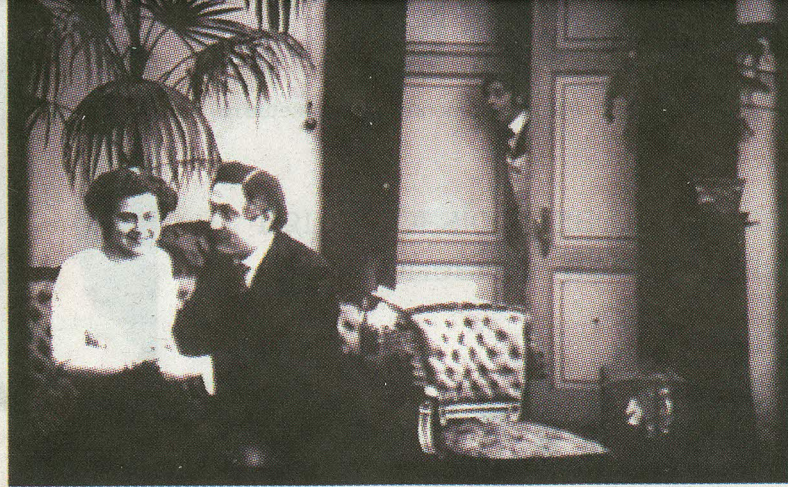
11. XI 2014

Komöödia «Laenatud naene» pakub unikaalseid Tallinna kaadreid ja tuntud eesti näitlejate mängu.

FOTOD: KAADRID FILMIST

FILM. Venemaal leiti teadaolevalt esimene Eestis tehtud mängufilm.

Komöödia «Laenatud naene» pakub unikaalseid Tallinna kaadreid ja tuntud eesti näitlejate mängu.

FOTOD: KAADRID FILMIST

FILM. Venemaal leiti teadaolevalt esimene Eestis tehtud mängufilm.

Välja tuli unikaalne film

TIIT TUUMALU
toimetaja

1913. aasta 7. (20.) detsembri Postimees kirjutab, et Tartu kino Imperial ekraanile on jõudnud film «Laenatud naene». «Tallinna Estonia näitlejad. Suur huvitav naljamäng 500 meetrit. Pääosa etendab herra Pinna Tallinnast,» teatab reklaamkuulutus.

Pikka aega arvati, et see tõenäoliselt 1913. aastal vändatud film pole säilinud, kuni Venemaa riiklik filmiarhiiv selle tänava oma kogust juhuslikult avastas – kataloogipealkirjade «Glupõškin» ja «Riižki glupõškin» (e.k «Riia tobuke») alt – ja äsja sealt naasnud Eesti delegatsioonile tutvustas.

Esimene eesti ehk eestlase vändatud mängufilm see tõenäoliselt siiski ei ole: selleks jääb endiselt Johannes Pääsuse «Karujahd Pärnumaal», mis valmis 1914. aastal. Vähemalt seniks, kuni pole selgunud filmi režissöör ja operaator. Tänu filmiajaloolasele Veste Paasile on teada ainult see, et «Laenatud naese» lasi Tallinnas valmistada Riia levikontori omanik Mintus.

Küll võiks see olla teadaolevalt esimene Eestis tehtud mängufilm, mis on praeguseni säilinud. Eesti Filmi Instituudi filmipärandi osakonna juht Anu Krabo ütles, et tegu on olulise täiendusega eesti filmi ajalookirjutusse. «Kuigi me ei tea, kes on režissöör, saame seda ikkagi pidada eesti filmiks, kuna see on üles võetud Tallinnas ja üles astuvad eesti näitlejad,» ütles ta.

12-minutilise filmi aluseks on ilmselt samanimeli-

ne rahvalik näitemäng, mille oli 1908. aastal eesti keelde tõlkinud Mihkel Aitsam. Selles kirjutab vennapoeg rikkale onule luisates, et tal on naine ja lapsed, ning küsib äraelamiseks raha. Kui summad järjest suurenevad, tekivad onul kahtlused ja ta sõidab vennapojale külla. Vennapojal ei jää üle muud, kui onu külaskäigu ajaks enesele naine ja lapsed laenata. Üks lesknaine nõustubki. Paraku lööb tema ja onu vahel lõk-kele armastus.

«Groteski võtmes mängitud jantlik lugu, mille kõige huvitavam osa on ehk tuntud Tallinna paigad,» iseloomustas seda Venemaa arhiivis vaatamas käi-

Film on kavas digiteerida ja selle koopia ka Eestisse osta. Näha saame seda loodetavasti järgmisel aastal.

nud Eesti Kinoliidu esimees, režissöör Peeter Simm.

Filmi välisvaated on üles võetud Tallinnas, äratuntavad on Pikk tänav ja Paks Margareeta, Patkuli vaateplatvorm koos trepiga ning Snelli tiik. Näitlejatest on onu mängiva Paul Pinna kõrval seni tuvastatud vaid teenri rollis üles astunud Alfred Sällik.

Filmi nitroalusel originaal on hävinud, säilinud on ainult üks filmilindil olev koopia, mis on umbes 12 minutit pikk. Tiit- reid ja vahetekste pole, näha on vaid viimaste kunagised asukohad.

Venemaa riiklik filmiarhiiv näitab «Laenatud naest» ka oma arhiivifilmide festivalil Beloje Stobõs 2015. aasta veebruaris. Film on kavas digiteerida ja selle koopial ka Eestisse osta. Näha saame seda loodetavasti järgmisel aastal.